

Ur Yrkesinspektionens i Härnösand distrikt, BII:1a, Årsberättelse 1901
(fortsättning på scannat dokument "om arbetsplatsolyckor")

"Olycksfallen med dödlig utgång hafva inträffat på följande i korthet beskrifna sätt:

En arbetare, som gått upp på en kolmila för att fylla och jämna densama, alldenstund den gick ojämnt, föll ned i milan, oaktadt han utlagt gångbräda, och brände sig så svårt, att han efter några dagar afled.

Wid ribbskärning för gipsläkt kastades en läkt mot arbetare, hvilken ögonblickligen dödade. Sedan ribban blifvit utskuren, hade en gipsläkt gått tillbaka öfver cirkelklingan, genomträngt skyddsplåten och gått i arbetarens öga samt inträngt i hufvudet.

Wid ett bryggeri hade en efter afslutade studier i Tyskland nyss återkommen bryggmästare tagit tillfällig anställning såsom arbetare. Han fick då i uppdrag att hartsa tomfat, hvilket verkställdes utan hartsmaskin. Wid påtändningen af hartsen inträffade en explosion hvarvid fatets bottnar utslungades och träffade den framför stående bryggmästaren, så att ögonblicklig död följde.
[...]

I sammanhang med redogörelsen för olycksfall må äfven omnämnas ett sådant – icke anmälningspliktigt – med dödlig utgång, alldenstund det framvisar ett exempel på huru litet de i lag bestämda föreskrifterna om skyddsanordningars uppsättande iakttagas och på det moraliska ansvar en arbetsgifvare ådrager sig genom att uraktlåta följa yrkesinspektörens meddelanden och föreskrifter.

Wid ett sågverk blef en 5-årig gosse indragen i en oskyddad, lågt belägen transmissionsaxel, belägen i verkets sliprum. Gossen, som inkommit medförande mat till den vid smärgelskifvan sysselsatte arbetaren, lutade sig mot transmissionsaxeln för att kunna se ut genom fönstret. Därvid fastnade en krysskil i gossens kläder. Arbetaren sprang genast ut för att "få stopp", och vid återkomsten fann han "bitar af gossens kropp här och där i rummet" (ur polisprotokollet!).

Förhållandet anmäldes för Konungens Befallningshafvande under anhållan om eventuellt åtals anställande mot yrkesidkaren, och gaf Konungens Befallningshafvande allmänna åklagaren i uppdrag att utföra åtalet. I häradsrättens utslag beträffande detta mål säges emellertid, 'att förseelse mot 2 § af ofvan berörda skyddslag icke är med ansvar belagd med mindre föreläggande eller förbud jämlikt 8 § af samma lag blifvit meddeladt eller ... (otydligt) eller öfverträdt'.

I 2 § af lag angående skydd mot yrkesfara finnes stadgadt, att yrkesidkare är pliktig inskydda sådan transmissionsaxel, hvarom fråga är; och i detta fall hade yrkesinspektören flera gånger lämnat meddelande om transmissioners förskyddande samt tvänne gånger hänvisat till yrkesinspektionens cirkulär N:o 2, hvari särskildt framhålles, att transmissioner, belägna under 2 meter från golf, skola inklädas eller å annat sätt förskyddas.

Skall yrkeslagen sålunda blifva verksam, måste yrkesinspektören nästan alltid efter skedd inspektion göra anmälan till Konungens Befallningshafvande enligt 8 § af samma lag; och att yrkesinspektör i de allra flesta fall, åtminstone ifråga om transmissioner, är befogad till en sådan anmälan, visar de ständigt återkommande påminnelserna i de skriftliga meddelandena om desammas förskyddande. Det tyckes nämligen vara hart när omöjligt att få yrkesidkare att inskydda krysspinnar och stoppringsskrufvar, och i ofantligt många fall få hela transmissionsaxlar samt remmar, att icke tala om vaxlar, gå oskyddade.”

[...]

Källa: HLA, Yrkesinspektionen i Härnösands distrikt, BII:1a, Årsberättelse 1901